

Dorpsplan

Visie 2023-2030

*“VANDAAG LEVEN,
MET DE WAARDEN VAN GISTEREN
EN DE MOGELIJKHEDEN VAN MORGEN.”*

MEI 2023

Dorpsbelang Wichmond-Vierakker
Kelly Rijswijk en Josine Breukink

Inhoudsopgave

Introductie	3
1. Wonen	5
2. Voorzieningen en ondernemen	6
3. Sport en cultuur	8
4. Natuur en milieu	10
5. Verkeer en veiligheid.....	12
Bijlage 1. Resultaten behoeftepeiling woonwensen Wichmond-Vierakker	Error! Bookmark not defined.

Afbeelding voorpagina

Uiterwaarden IJssel, foto door Jolanda van Velzen

Introductie

Als inwoner van Wichmond-Vierakker zult u het vast en zeker met ons eens zijn: het is hier prettig wonen. Niet in de laatste plaats omdat de woonkern een rijk en actief verenigingsleven kent. Waar tal van activiteiten en evenementen worden georganiseerd. En waar een gezellig praatje met de burens nog wordt gewaardeerd. Ook landschappelijk gezien is het hier prettig toeven. Wichmond-Vierakker ligt in een gebied waar het rivierenlandschap en het kenmerkende coulisselandschap van de Achterhoek elkaar ontmoeten. Waar we dus kunnen genieten van uitgestrekte weilanden én bossen. In de nabijheid van prachtige kastelen en landhuizen.

WICHMOND-VIERAKKER
TUSSEN IJSSEL EN BOSSEN
BOERDERIJEN EN KASTEEL
TWEE DORPSKERNEN, ÉÉN GEMEENSCHAP ”

Het fijne leven in Wichmond-Vierakker is echter geen vast gegeven. Er vinden en vonden vele veranderingen plaats. Denk aan schaalvergroting op agrarische bedrijven of het verdwijnen van diverse lokale ondernemers. Hoewel de kruidenier en ook de bank allang vertrokken zijn, hebben we nog steeds wel onder meer een bakkerij, een garage, een grand café, een basisschool en twee kerkgebouwen. Ook kunnen we in ons eigen dorp een vakantie regelen, onze schoenen laten reinigen of prachtig op de foto worden gezet. En vergeet ook niet de enorme verscheidenheid aan handige en creatieve ondernemers met een klus-, timmer-, installatie- of hoveniersbedrijf. De omgeving heeft haar landelijke karakter behouden, waarbij cultureel erfgoed hand in hand gaat met moderne elementen.

In Wichmond-Vierakker kijken we naar elkaar om; *Noaberschap!* We zijn trots om in een gemeenschap te wonen waar jong en oud contact hebben met elkaar. Waar we elkaar en elkaars talenten kennen en een beroep op elkaar kunnen doen. Dit willen we graag behouden. Daarom moeten we in dialoog blijven met elkaar. Elkaar betrekken bij nieuwe ideeën en gezamenlijk laten zien aan de buitenwereld wat we te bieden hebben.

Niet alle veranderingen komen van buitenaf. Wijzelf hebben ook veranderende behoeften en wensen. Denk daarbij aan wonen, werken, zorg en vrije tijd. Eerdere dorpsplannen en onderzoeken van Van Hall-Larenstein en de Hogeschool Arnhem Nijmegen keken ook naar dergelijke thema's. Inmiddels werd het hoog tijd om de lokale behoeften en wensen opnieuw in kaart te brengen zodat we vandaag kunnen leven, met de waarden van gisteren en de mogelijkheden van morgen!

Daarom ligt vóór u het Dorpsplan Wichmond-Vierakker, een visiedocument voor de toekomst van onze gemeenschap. Het doel van het dorpsplan is om richting te geven aan de toekomst van Wichmond-Vierakker om de leefbaarheid te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Dit dorpsplan is ontstaan op basis van de inbreng vanuit de gemeenschap. De productie van het plan kende een aantal stappen. Allereerst heeft Dorpsbelang begin 2022 een kleine groep ‘vertegenwoordigers’ vanuit verschillende hoeken uit de gemeenschap bij elkaar gebracht. Daarbij moet u denken aan de school, de kerken en diverse verenigingen. Deze bijeenkomsten vonden plaats onder leiding van oud-voorzitter van Dorpsbelang Cordrik van der Meulen. In twee sessies kwamen uiteindelijk vijf hoofdthema’s naar voren die belangrijk worden geacht voor de gemeenschap:

- 1. Wonen**
- 2. Voorzieningen en ondernemen**
- 3. Sport en cultuur**
- 4. Natuur en milieu**
- 5. Verkeer en veiligheid**

Vervolgens heeft iedereen in de gemeenschap een uitnodiging ontvangen om tijdens de ledenvergadering van Dorpsbelang in mei 2022 over deze vijf onderwerpen mee te denken en te praten. Hier is gehoor aan gegeven en tijdens die avond werden veel ideeën aangedragen. Als laatste heeft men de mogelijkheid gehad om contact op te nemen met de auteurs van dit document. Hiervoor heeft een oproep gestaan in de krant, Contact Noord en in de Ludgerbode. In diezelfde Ludgerbode werd ook een oproep gedaan om een vragenlijst in te vullen over de woonwensen van iedereen in Wichmond-Vierakker. De resultaten hiervan zijn in beknopte versie als bijlage toegevoegd.

In dit dorpsplan beschrijven we alle verzamelde ideeën en suggesties per hoofdthema. Kortom, dit plan is mede door u mogelijk gemaakt: een toekomstvisie voor Wichmond-Vierakker.

1. Wonen

Achtergrond

Wonen is misschien wel het belangrijkste thema in dit dorpsplan. Hoewel we niet allemaal werken in Wichmond-Vierakker is dit wel de plek waar we allemaal wonen en waar we ook graag willen blijven wonen. Ook als we het ouderlijk huis verlaten, als we te maken hebben met gezinsuitbreiding of wanneer we als oudere juist kleiner willen wonen.

Momenteel is dat een moeilijke opgave. Dit is het gevolg van het beperkte aanbod en de beperkte beschikbaarheid van geschikte woningen evenals de hoeveelheid woningen. Dit alles in combinatie met een oververhitte woningmarkt. Dit levert soms een gevoel van 'wij' en 'zij' op. 'Wij', de mensen uit de omgeving kunnen niet aan een woning komen omdat deze worden verkocht aan 'zij', mensen die van elders uit het land komen. Soms zijn dit mensen die geen kinderen hebben in een basisschool leeftijd. Een ander 'fenomeen' is dat er mensen komen wonen die wel kinderen hebben in de basisschool leeftijd, maar die voor een andere school dan de lokale basisschool kiezen. Dat kan en mag je individuele personen niet kwalijk nemen. Iedereen is immers vrij om te kiezen. Voorop moet staan dat we als Wichmond-Vierakker iedereen graag welkom heten, zoals dat past bij een Achterhoekse gemeenschap. Alles bij elkaar opgeteld is het wel een ontwikkeling die invloed heeft op de leefbaarheid van Wichmond-Vierakker en daarmee op alle bewoners; oud en nieuw.

Met het oog hierop zijn er in de afgelopen jaren tal van ideeën en initiatieven ontstaan met betrekking tot het wonen in Wichmond-Vierakker. Te denken valt aan de flexwoningen, het uitbreiden van project de Wogt en de ideeën en plannen van Natuurmonumenten rond de Beckenstraat en de Boshuisweg. Allemaal initiatieven met de beste intenties, maar die tegelijkertijd ook leiden tot onrust en zorgen bij bewoners. En zoveel mensen, zoveel meningen en zoveel wensen! Deze meningen en wensen zijn geïnventariseerd in een woonwensenonderzoek. De resultaten hiervan vindt u in bijlage 1.

Visie

Om in de toekomst te kunnen wonen in een leefbare gemeenschap voor jong en oud is het van essentieel belang om een betaalbaar en divers woningaanbod te hebben dat aansluit op de verschillende levensfasen.

Wensen & ideeën

- Toekennen van woningen aan mensen met een binding met Wichmond-Vierakker.
- Het stimuleren van doorschuifmogelijkheden.
- Het splitsen van boerderijen in meerdere wooneenheden.
- Het creëren van investeringsfonds om de jeugd betaalbaar te kunnen laten wonen.

2. Voorzieningen en ondernemen

Achtergrond

Zoals gemeld in de introductie is het aantal voorzieningen in Wichmond-Vierakker door de jaren heen drastisch gedaald. Tegelijkertijd heeft dat ook nieuwe mogelijkheden geboden. Zo zijn de twee scholen succesvol samengevoegd tot het huidige IKC De Garve met onder hetzelfde dak een kinderopvang. De bakkerij en, het grand café spelen ook een belangrijke rol als voorziening en ontmoetingsplek. Daarnaast hebben we een boerderijwinkel, een prachtige theetuin en kunnen we in Vierakker zelfs kerstbomen kopen en verse melk tappen. Toch is er het gemis van de dorpskroeg. Ook bepaalde basisvoorzieningen, denk aan een pinautomaat, een kleine supermarkt of een huisarts ontbreken al lange tijd. Voor mensen die om allerlei redenen minder mobiel zijn kan dit erg lastig zijn. Dit bewijst eens te meer dat de buurtbus een essentiële functie heeft.

Toch is er aan ondernemers geen gebrek. Ze komen in vele soorten en maten voor. Soms met personeel, maar nog vaker als ZZP'ers. Ze zijn gelieerd aan de agrarische sector, het toerisme, de bouw et cetera. En ook voor deze bedrijven geldt een vorm van *Noaberschap*, zowel onderling als ook naar de gemeenschap toe. Bijvoorbeeld door evenementen te organiseren of te sponsoren. Daar kunnen we als bewoners van Wichmond-Vierakker alleen maar trots op zijn en ons steentje aan bijdragen door lokaal te kopen.

IKC De Garve
FOTO: JOSINE BREUKINK

Visie

Het in stand houden van het huidige voorzieningenniveau en het ondersteunen en stimuleren van ondernemerschap in de breedste zin van het woord.

Wensen & ideeën

- Het ontwikkelen van een ontmoetingsplek.
 - Een verenigingsgebouw voor meerdere verenigingen of een dorpshuis.
 - Een dorpsplein ter hoogte van de school en de protestantse kerk.
 - Het uitbreiden van de Boekenbarg als centraal punt.
- Het ondersteunen en stimuleren van ondernemers.
 - Zichtbaarheid van ondernemers vergroten in het dorp.
 - Het creëren van een inloop op vaste momenten om te netwerken, elkaar bewust te maken van de aanwezigheid van de grote hoeveelheid ondernemers om daar waar mogelijk gebruik van elkaar te maken. Noaberschap in ondernemen.
- Het verbeteren van de relatie tussen de gemeente en de ondernemers.
 - Het opzetten van een politiek café voor de gemeentelijke politiek en ondernemers om meer inzicht te geven in het reilen en zeilen binnen de gemeenschap.
 - Het verbeteren van de ondersteuning vanuit de gemeente voor ondernemers in het buitengebied:
 - Qua bedrijfsgebouwen (functieverandering).
 - Qua bedrijfswoning (extra).
 - Het behouden van bestaande basisvoorzieningen zoals de school en de kerken.
- Het behouden van bestaande basisvoorzieningen zoals het IKC De Garve, verenigingen en kerkgebouwen.
 - Onderzoeken van de mogelijkheden voor herbestemming van verschillende panden.

BAKKERIJ BESSELINK
FOTO: JOSINE BREUKINK

3. Sport en cultuur

Achtergrond

Aan sport en cultuur is geen gebrek in Wichmond-Vierakker. Sociï biedt een mooie variatie aan sportmogelijkheden om zowel fit te blijven als sociale contacten op te doen en te onderhouden. En naast de jaarlijkse feestweek eind augustus mogen we onszelf gelukkig prijzen met bijvoorbeeld een kalveropfokdag, Eerste Sneefest, Koningsnacht, de Stugge Veercross en toneelvoorstellingen. Verder vinden er ook nog veel sociale activiteiten plaats in straten en rondom de school. Tradities zoals carbid schieten en paasvuren brengen ook veel saamhorigheid met zich mee. Toch zijn ook deze sociale aspecten aan verandering onderhevig. De Spartametrace bestaat niet meer, Sociï voetbal werkt samen met Ratti uit Kranenburg en het carbid schieten en de paasvuren komen steeds meer in het nauw vanwege wet- en regelgeving. Ook hebben we twee prachtige kerkgebouwen, waarvan de toekomst onzeker is.

Kortom het in stand houden van een bloeiend en actief verengingsleven en het organiseren van allerlei sociale evenementen is een belangrijke, maar ook lastige opdracht. Al deze activiteiten worden georganiseerd door vrijwilligers en die zijn steeds moeilijker te vinden. Ook de vijver waarin wordt gevist, wordt helaas gestaag kleiner. Daarnaast is er, hoewel er van alles georganiseerd wordt, ook de behoefte om elkaar ongepland, zonder groot evenement, regelmatig te kunnen ontmoeten op een centraal punt.

Visie

Het ondersteunen van sport en cultuur als basis voor de sociale cohesie in Wichmond-Vierakker.

SPORTPARK SV SOCII
FOTO: JOSINE BREUKINK

Wensen & ideeën

- Een bloeiend vereningsleven ondanks minder aanwas van vrijwilligers.
 - Samenwerking tussen verenigingen of een vereniging van verenigingen: voor verschillende verenigingen één bestuur neerzetten. Dit kan kosten besparen en mogelijkheden vergroten van één bankrekening.
 - Een minibeurs/-markt waar verenigingen zich kunnen presenteren.
 - Eén blad/nieuwsbrief om de hele gemeenschap op de hoogte te houden.
- Behouden van jaarlijkse tradities, maar soms wel in een nieuw jasje. Ondersteuning vanuit de gemeente is hierbij cruciaal.
 - Behoud van activiteiten zoals Oranjefeest en Koningsnacht.
 - Open staan om nieuwe tradities te bedenken en te omarmen (Halloween).
 - Behoud van cultureel immaterieel erfgoed zoals:
 - Carbid schieten
 - Paasvuur
 - Crossen
- Het behouden en ontwikkelen van het *Noaberschap*.
 - Welkom voor nieuwe bewoners van Wichmond-Vierakker.
 - Een rondleiding met iemand die iets kan vertellen over tradities en waarden (*Noaberschap*, buurt maken et cetera).
 - Een Wichmond-Vierakker quiz of 'inburgeringscursus' met een boekje.
 - Knipkaart om op verkenning te gaan in de gemeenschap.
 - Introductie langs alle verenigingen.
 - Een welkomstbord bij de verschillende toegangswegen naar Wichmond-Vierakker.
 - Elke nieuwgeboren kind wordt verwelkomd in de gemeenschap.

4. Natuur en Milieu

Achtergrond

In Wichmond-Vierakker vinden we zowel een agrarisch landschap als een bosrijke omgeving. Deze landschappen zijn hier en daar nauw met elkaar verweven. Veel toeristen die Wichmond-Vierakker te fiets, te voet of met de auto aandoen, waarderen deze landschappelijke omgeving. Die heeft dus duidelijk aantrekkingskracht. Ook de inwoners van onze gemeenschap zijn zich zeer bewust van het prachtige gebied waarin ze wonen en hebben over het algemeen oog en gevoel voor de natuur. Dit uit zich bijvoorbeeld in de inzet van Levend Landschap Vierakker en Levend Landschap Wichmond, twee groepen vrijwilligers die zich inspinnen voor het behoud van het natuurlijke karakter.

Toch zijn er ook zorgen als het gaat om de balans tussen de agrarische sector, de natuur en andere activiteiten in ons 'buitengebied'. Het aantal agrariërs is weliswaar door de tijd heen gedaald, maar over het algemeen heeft dit ook nieuwe mogelijkheden opgeleverd voor de agrarische sector, andere ondernemers en natuurorganisaties. Daarbij is vooral de natuur een punt van zorg. Het beheer daarvan wordt noodzakelijk geacht, ook door middel van bijvoorbeeld de jacht. We leven tenslotte in een cultuurlandschap. Tegelijkertijd is er ook het besef dat je niet alles in de hand hebt. Immers, een das, een ooievaar, een wolf, de Japanse duizendknoop of het jacobskruiskruid laten zich niet zomaar sturen. Daarbij willen we niet in een openluchtmuseum wonen. We mogen en moeten met de tijd mee blijven gaan om onze omgeving leefbaar te houden voor mens én dier.

Visie

Het behouden en verhogen van de landschappelijke waarde en het authentieke aanzicht, waarbij veranderingen een aanvulling zijn en er ruimte blijft om te wonen, te leven, te ondernemen en te recreëren.

KASTEEL 'T SUIDERAS
FOTO: JOSINE BREUKINK

Wensen & ideeën

- Het verbeteren en vergroten van het contact met landschapsbeheerders.
 - Het natuurbeheer gezamenlijk oppakken.
 - Positie en mogelijkheden van 't Suideras binnen de gemeenschap.
 - Natuurmonumenten als partner in de gemeenschap.
- Het in kaart brengen van de mogelijkheden en uitdagingen van toerisme.
 - Het onderhouden en aanleggen van lokale wandelpaden zoals de Ockhorstroute en het Fiere Pad om zo te voorkomen dat wandelpaden verbreden of dat wandelaars door weilanden lopen vanwege gebrekkig onderhoud.
- Rekening houden met veiligheid.
 - Met name rondom wegen (hoogstaande maïs) en bermen.
 - Loslopende honden.
- De financiële kant in acht nemen.
 - Idealiter financiële compensatie uit eigen kracht, niet alleen subsidies.
- Behoud van het aanzicht.
 - Inleveren van (goede) landbouwgrond voor zonnepanelen is niet wenselijk.
 - Hoge windmolens en megastallen passen ook niet in het landschap.
 - Tegelijkertijd zou het verminderen van de oppervlakte aan steen en bebouwing wel worden gewaardeerd.

HERFSTWANDELING HILDE HISSINK
FOTO: JOSINE BREUKINK

5. Verkeer en veiligheid

Achtergrond

Verkeer en veiligheid is weliswaar het laatste maar zeker niet het minst belangrijke thema van dit dorpsplan. We zien veel sluijverkeer in het buitengebied, waardoor het vaak onveilig is voor fietsers, wandelaars en automobilisten. Zeker rond de Baakseweg en de Vierakkerstraatweg is dit het geval, in het bijzonder rondom kruisingen met andere straten zoals de Koekoekstraat en de Boshuisweg. Dat komt ook doordat er binnen en buiten de bebouwde kom vaak te hard wordt gereden. Daarnaast hebben de bewoners aan onder andere de Baakseweg en de Vierakkersestraatweg te maken met geluidsoverlast dat door het verkeer wordt veroorzaakt.

Qua veiligheid zijn er zorgen over het toenemende aantal inbraken. Maar zorgen zijn er bijvoorbeeld ook over de ongelijke bestrating, in het bijzonder rondom het milieuparkje op de kruising van de Baron van der Heijdenlaan en de Beeklaan.

Visie

Het verbeteren van de veiligheid binnen en buiten de bebouwde kom.

Wensen & ideeën

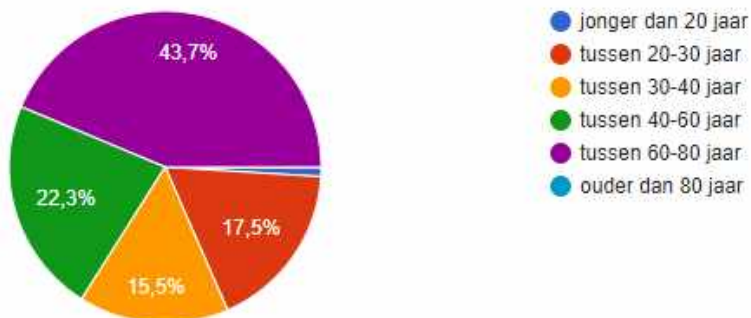
- Verkeersveiligheid van het buitengebied verbeteren.
 - Meer 30 km zones (Boshuisweg).
 - De aanleg van richels in de weg om onnodig verkeer te ontmoedigen hierdoor te rijden (Boshuisweg).
 - Een wandel en fietspad langs de Vierakkersestraatweg.
- Verkeersveiligheid binnen de bebouwde kom verbeteren.
 - Bestrating (klinkers) in plaats van asfalt om de snelheid eruit te halen (Dorpsstraat).
 - Het plaatsen van authentieke straatverlichting op de Dorpsstraat.
 - Van de Dorpsstraat een fietsstraat maken (fietsers hebben voorrang).
 - Eénrichtingswegen maken van de Beeklaan en de Dorpsstraat .
- Nadenken over de beplanting langs de wegen.
 - Enerzijds kan dit gebruikt worden om de snelheid te beperken.
 - Anderzijds moet het wel overzichtelijk blijven rondom kruispunten (maaïen en snoeien).
- Ongelijke bestrating en stoepen oplossen.
 - Stoepen aan beide zijden en aanpassing van de breedte (Dorpsstraat).
- Voorlichting over het veilig maken van je huis.

Behoeftepeiling woonwensen Wichmond-Vierakker

Resultaten enquête 3-10-2022

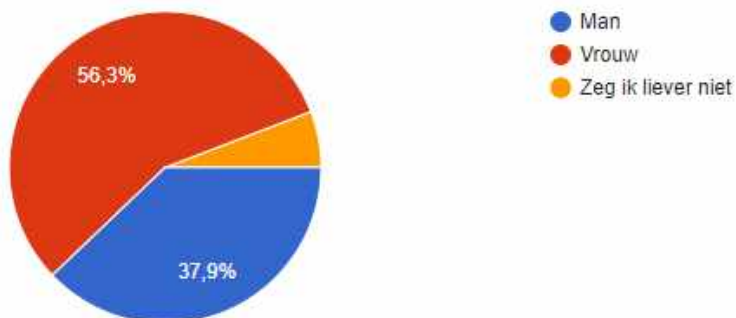
1. Wat is uw leeftijd?

103 antwoorden

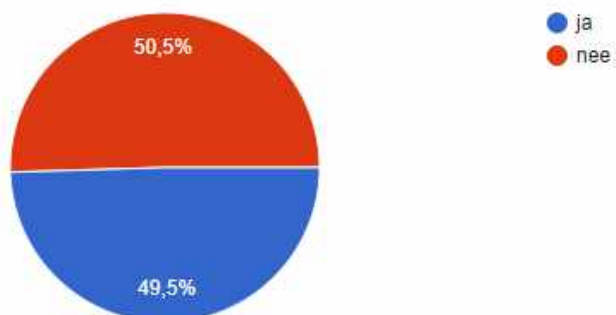
2. Wat is uw geslacht?

103 antwoorden

3. Bent u geboren in Wichmond – Vierakker of directe omgeving?

103 antwoorden

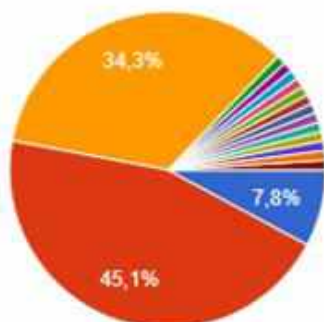

4. Hoeveel jaar woont u in Wichmond-Vierakker?

Aantal jaar	Aantal personen
0	2
1 t/m 5	16
6 t/m 10	9
11 t/m 15	5
16 t/m 20	11
21 t/m 25	9
26 t/m 30	11
31 t/m 35	4
36 t/m 40	10
41 t/m 45	4
46 t/m 50	6
51 t/m 55	1
56 t/m 60	3
61 t/m 65	1
66 t/m 70	4
71 t/m 75	2
Totaal	98

5. Met hoeveel personen woont u in uw huis?

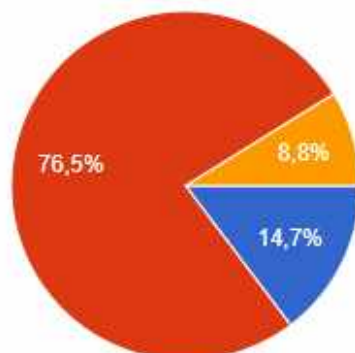
102 antwoorden

- alleenwonend
- samenwonend met partner
- samenwonend met kinderen
- Nu nog met gezin
- meerdere woningen totaal 6 personen
- Bij mij ouders
- Thuiswonend
- Met ouders en broers
- Bij mij ouders
- Nu nog met gezin
- Met ouders
- Inwonend
- 7 personen is 2 gezinnen onder 1 dak
- Bij ouders
- Thuiswonend
- Samenwoonde met ouders

6. In welk type woning woont u nu?

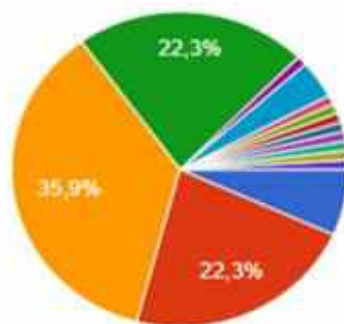
102 antwoorden

- huurwoning
- koopwoning
- bij ouder(s) thuis

7. Hoe ziet uw woning er nu uit?

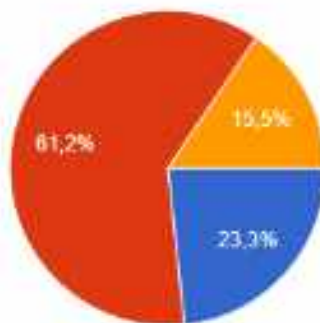
103 antwoorden

- rijtjeshuis
- twee onder één kap
- vrijstaande woning
- boerderij
- seniorenwoning
- bij ouder(s) thuis
- Bovenwoning
- Hoekwoning
- Bovenwoning
- Voormalige boerderij
- Boven woning
- Appartement
- Gesplitste woning
- Appartement

B. Woont u in een woning die gesplitst zou kunnen worden in twee woningen?

103 antwoorden

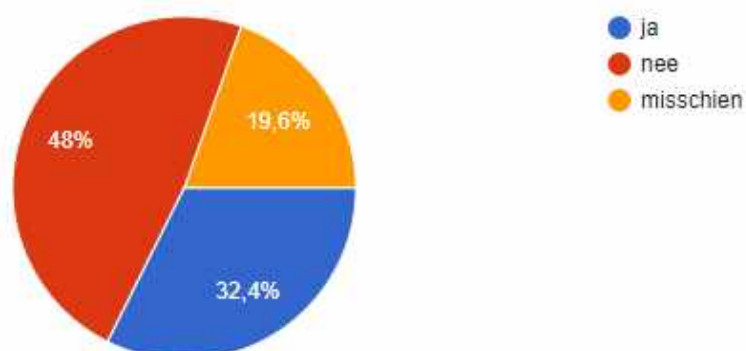

- ja
- nee
- niet van toepassing

9. Wilt u tussen nu en vijf jaar verhuizen naar een andere woning in Wichmond-Vierakker?

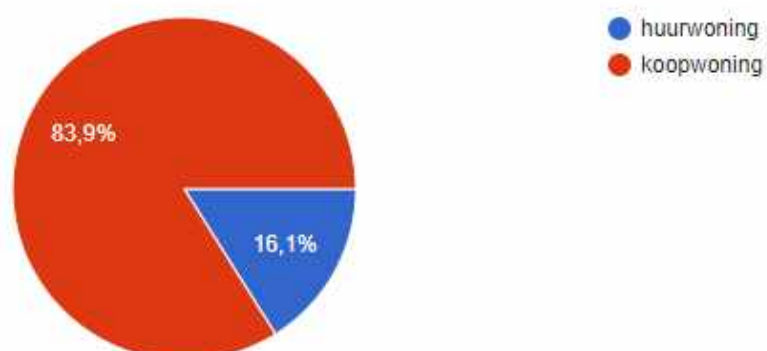
(Heeft u "nee" ingevuld bij deze vraag dan hoeft u de overige vragen niet meer te beantwoorden en bedanken wij u voor uw medewerking!)

102 antwoorden

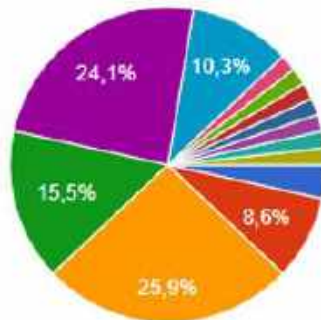
10. Welke voorkeur heeft u dan?

56 antwoorden

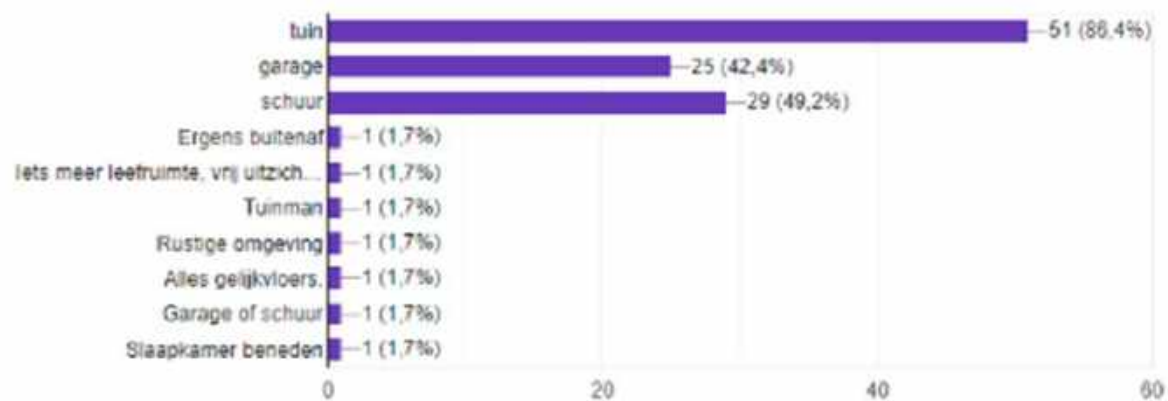
11. In welk type woning wilt u graag wonen?

58 antwoorden

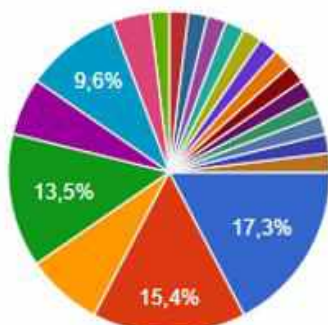
12. Aan welke voorwaarden moet de gewenste woning voldoen?

59 antwoorden

13. Welke locatie heeft uw voorkeur?

52 antwoorden

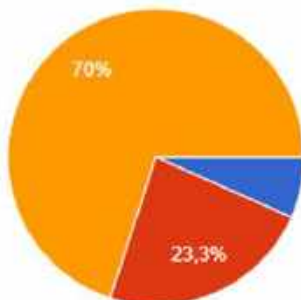

- starters koopwoning op Plan De Wogt
- senioren koopwoning op Plan De Wogt
- vrijstaande woning op Plan De Wogt
- twee onder één kap op Plan De Wogt
- senioren middenhuurwoning op Plan
- kleine verplaatsbare flexhuurwoning
- Buitengebied
- buitenaf of aan de rand van dorpskern
- vrijstaand buitengebied seniorenwoning
- Zelhem
- Buitengebied wichmond
- Indien mogelijk flexwoning kopen
- Eventueel huur is ook goed.
- Geen van boven
- Natuurmonumenten project
- Buiten de kern
- Andere plaats
- Buiten dorp volwaardige woning geen flex
- Woning in het buitengebied
- Senioren koopwoning of vrijstaande woning op plan de wogt
- Type woning zie 11 op plan de wogt

14. Heeft u interesse in één van de volgende projecten?

Bij een Collectief Wooninitiatief vormen de toekomstige kopers samen een kopersvereniging. Deze kopersvereniging ontwikkelt de woningen. De provincie Gelderland verstrekt subsidie voor deskundige begeleiding bij zo'n initiatief. Zie ook <https://www.gelderland.nl/subsidies/collectieve-wooninitiatieven>

30 antwoorden

- Woningsplitsing
- Flexwoningen van Achterhoekse Wooncoöperatie
- Collectief Wooninitiatief op Plan De Wogt

